

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB16 : 1850

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB16 : 1850", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 23*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Anne Mette Hansen; Johnny Kondrup, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2006 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb16-txt-shoot-n32.pdf> (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 23

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

NB16:32

#

See der har vi Confusionen normalt udtrykt. R. Rothe angriber i sin Ethik Julius Müller, og viser saa, at Feilen ligger i, at J. M. for stærkt betoner Skyldbevidstheden; og siger nu: det, hvorpaa den rette Afskye for det Onde beroer, er jo sammes objektive Qualitæt, ikke Mskets subjektive Forhold til den. Det eneste rette Had til det Onde er Det, der derfor hader og fordømmer det, fordi det er ondt, ∴: fordi det er i Modsætning til Gud og vort Væsen, og kun derfor, men ikke derfor, fordi det er forskyldt fra vor Side.« Kan der nu tænkes en usædeligere Tale! Og det er Videnskab! See det er Følgen af al denne Objektivitet ogsaa i Forhold til *Læren om Synden*, hvor just »Alvoren« er, det Subjektive, at jeg er Synder. J: M: afviser det rigtigt, viser at paa den Maade bliver Synd egl. Uebel, Lidelse o: D:. Men J. Müller gjør det ikke kvalitativt ethisk nok.

[a] Julius Müller. Richard Rothe. Dorner. 2^{den} Deel af J. Müllers *Lære om Synden* p. 557 o: fl.

Det andet normale Exemplar af Confusion er Dorner. Han forekaster J. M.:, at han urgerer for meget den enkelte Personlighed, og overseer Slægts-Begrebet. Jo jeg takker – just det er Tidens Demoralisation.

J. Müller er en dygtig Mand, men han er ingen storartet Ethiker, han mangler socratiske Kræfter og den Art Dannelse. Han er indenfor et Antiqueret; han har ingen μεταβασις εις αλλο γενοϋς dannet, til den eksistentielle Tænker.

Dog seer jeg sammesteds en rigtigere Bemærkning af Dorner: at først ligeoverfor Xstus træffer Msket egl. den dybeste Afgjørelse; alle tidligere Synder ere et Foreløbigt, som ikke i dybeste Grund afgjør et Mskes Total-Værd«. Deri ligger det Sande, at ganske rigtigt Valg-Forholdet ligeoverfor Xstus er den kvalitativt beregnede Situation paa at gjøre et Msk. til den Enkelte. Det er den egl. Omsætning af Masse i Enkelte; det er Evighedens Afgjørelse, og Evigheden vil komme Hukommelserne til Hjælp i denne Henseende. (Herom har forresten ogsaa Anti-Climacus^b Oplysninger). Men det Urigtige hos Dorner er at betragte Msk. ikke oprindeligt lagt an paa at være den Enkelte, saa han ved en kvalitativ Afgjørelse er blevet Masse.

b *Sygdommen til Døden*.

Forholdene ere: først, Anlæget til at være den Enkelte – og ved Skyld at blive aandløs ∴: Masse, med i Massen. Men saa kommer »Frelsen«, ∴: den anden Gang, Valget paa Xstus.

Men Dorner ser i Forsoningen og Frelsen egl. først Begyndelsen, istedetfor at det, hvad der ligger i Begrebet Frelse er den anden Gang. En Tilstand, den være den usaligste af alle, – naar jeg ikke selv ved Skyld har styrtet mig i den: kan jeg heller ikke i strengere Forstand »frelses« ud af den ved en »Forsoner«. Ifølge Dorner bliver Xstus ikke »den anden Gang«, men »den første Gang«, saa alt det

Foregaaende falder bort omtrent som et Smudstitelblad der ikke bindes med ind, ell. en skjødesløs Concept paa slet Papir i Sammenligning med Documentet paa stemplet Papir.

Herved bliver Sagen altfor let. Just Skærpelsen i Valg-Afgjørelsen i Forhold til Xstus er at det er »den anden Gang.« Antager man det Dornerske kunde man fristes til ogsaa at antage, at Xstus kom endnu en Gang igjen i dette Liv – som Frelser i strengere Forstand.

Ogsaa paa en anden Maade viser det Uholdbare sig i Dorners Tanke. Thi dersom det er saa, at alle Synder forinden ere blot et Foreløbigt i Betydning af det Ubetydeligere, Noget som ikke saaledes kan være Gjenstand for Guds Vrede, at før Xstus den Enkelte egl. er skjult i Massen og blot participerer i denne almdl. Skyld, som alligevel ikke er nogen rigtig Skyld, siden de Enkelte ikke ere rigtigt skyldige (og man altsaa faaer en Sum negativt ud, istedetfor det Positive: at hver Enkelt i Slægten ogsaa er skyldig) – dersom det er saa: hvor i al Verden gik det saa til at Xstus kom til Verden? Naar Skylden ikke var større, saa behøvedes han jo ikke. Xstus kommer i saa Fald til Verden som Lovens Forkynder og Fordring.

Vistnok hænger dette sammen med noget Andet hos Dorner, at han formodentlig antager, at Xstus egl. kom til Verden for at frelse Slægten, for at gjøre Fyldest for Slægten. Men atter dette er et høist uklart Noget: en Slægt der har Skyld – en Slægt, i hvilken hver Enkelt ingen Skyld har.

Det Sande er, som jeg tidligere har viist. Msket var anlagt til at være den Enkelte; ved Skyld blev han Masse. Nu kommer Frelsen; men Frelsen, ɔ: at det er »anden Gang« skærper tillige Forholdet, og derfor er Valg-Afgjørelsen ligeoverfor Xstus, den endnu mere kvalificerede Afgjørelse, og hvis Afgjørelsen er at forkaste Xstus, da den endnu mere kvalificerede Synd og Skyld.